
Dr. **Ivo Pilar** (Zagreb, 1874.—1933.), po struci pravnik i ekonomist (studirao u Beču i Parizu). Od početka XX. stoljeća do 1920. živi i radi u Bosni i Hercegovini (Sarajevo, Tuzla), potom do smrti u Zagrebu. Sudjelovao i u političkom životu: do jeseni 1918. zalagao se za održanje višenacionalne i multikulturne Austro-Ugarske Monarhije, ali pod uvjetom da se — u državno-političkom i nacionalno-političkom smislu — *reformira*, o čemu je napisao nekoliko važnih programskih spisa. U novostvorenoj južnoslavenskoj državi (Kraljevina SHS — Kraljevina Jugoslavija) politički je proganjan. Znanstvenik i publicist širokih interesa (umjetnost, povijest, sociologija, psihologija, demografija, politička geografija itd.). Najvažnija djela: studija *Secesija* (Zagreb 1898., kojom stječe »legitimaciju teoretičara modernizacije«), stručni rad o recepciji Općeg austrijskog građanskog zakonika u Bosni i Hercegovini (*Entwicklungsgang der Rezeption des Österreichischen ABG in Bosnien und Herzegowina...*, Wien, 1911.), opsežna studija *Die südslawische Frage und der Weltkrieg* (Beč, 1918., pod pseudonimom L. v. Südland), pionirski rad u hrvatskoj psihologiji (*Borba za vrijednost svoga »ja«*. *Pokus filozofije slavenskog individualizma*, Zagreb 1922.), političko-ekonomska studija *Immer wieder Serbien. Jugoslawiens Schicksalstunde* (Berlin, 1933., pod pseudonimom Florian Lichtträger).

Sadržaj

R A S P R A V E

- 9** Zlatko HASANBEGOVIĆ:
Jugoslavenska muslimanska organizacija od uvođenja diktature kralja Aleksandra do Sarajevskih punktacija (1929.—1933.)
- 45** Ivo TURK — Marijan JUKIĆ:
Ruralno-urbana polarizacija Karlovačke županije temeljena na dinamici stanovništva (1971.—2001.)
- 71** Ivica ZVONAR:
Prilog za biobibliografiju mons. dr. Andrije Živkovića

P R I L O Z I

- 91** Georges Eugène Sorel 1847.—1922 (Zdenko Zeman)
- 101** Ivo PILAR: Georges Sorel, francuski socijalni filozof, duhovni otac fašizma i boljševizma

G R A D I V O

- 123** Nekoliko napomena uz Pilarovu »Spomenicu« (Tomislav Jonjić)
- 125** Ivo PILAR, Spomenica u pitanju organizacije obrane i otpora Hrvatskoga Naroda u sadanjoj njegovoj političkoj situaciji

O S V R T S P O V O D O M

- 151** Tomislav JONJIĆ: Hrvatska između Srbije i Italije

O C J E N E I P R I K A Z I

- 167** Fra Didak Buntić — *čovjek i djelo*, Zagreb, 2009. (V. Mihaljević)
- 171** Nada KISIĆ KOLANOVIĆ, *Muslimani i hrvatski nacionalizam 1941.—1945.*, Zagreb, 2009. (Z. Hasanbegović)
- 174** Jasna TURKALJ, *Pravaški pokret 1878.—1887.*, Zagreb, 2009. (M. Gabelica)

K R O N I K A

- 183** Prof. dr. sc. Vlado Šakić u povodu darovanja ostavštine dr. Ive Pilara Institutu Ivo PILAR
- 184** Darovni ugovor ing. Božidara Jančkovića
- 186** Pozdravna riječ ing. Božidara Jančkovića

I N M E M O R I A M

- 189** Ivan Kampuš (1924.—2010.)
- 192** Hrvoje Matković (1923.—2010.)
- 195** Tomislav Markus (1969.—2010.)